

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6 I., Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x 55 mm po K 1.50. Uradni razglaš, poslano ter novice isti prostor K 2.— Pri večjem naročilu popust.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamacije za listi so poštnine proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6 I., Učiteljska tiskarna.

NAPREJ

Glasilno jugoslov. socialno-demokratske stranke.

Dež.

Beograd, 21. aprila. Notranji minister je iz nastopnih krajev dobil sporočilo, da je tam zadnjih 24 ur deževalo: Bar Pripolje, Novipazar, Peč, Tetovo, Smederevo, Cuprija, Požarevac, Stip, Dolenji Milanovac, Kosovska Mitrovica, Ohrida, Prijzen, Cetinje, Zaječar, Sabac, Zagreb, Split, Belopolje.

O tem telegramu ne moremo zapisati druge besede kakor smo jo zapisali v naslovu: Dež!

Pač, nekaj le lahko zapišemo: Kako in odkodaj obstoji običaj, da prejema notranji minister brzojavke o dežju?— Dež pada na ljudi od zunaj, torej spada dež v resort vnanjega urada! — Drugod v Evropi imajo sicer navado, da se brigajo za dež meteorološke postaje, pri nas je pa to drugače. Mi smo originali. In take stvari se nam poročajo uradno!

KDOR ZNA...

Beograd, 21. aprila. Danes se predložil naši italijanski delegaciji za trgovinska pogajanja pismen načrt, ki bo proučen najbrže do sobote. Poleg tega so italijanski delegati sprožili vprašanje prometne zveze Evrope z vzhodom. Poudarjali so možnost take zveze preko Dunaja, Budimpešte in Bukarešte. Obenem so zahtevali, naj se vprašanje olajšanja carinskega postopanja razpravlja pred vsemi ostalimi vprašanji.

1. Laški in naši delegati za sklepanje trgovske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo so se sešli.

2. Laški delegati so predložili, da se razpravlja o prometni zvezi med Evropo in vzhodom. To je že zaključeno.

3. Laški delegati so predlagali pri razpravi o trgovski pogodbi med Italijo in Jugoslavijo prometno zvezo med Evropo in vzhodom preko Dunaja, Budimpešte in Bukarešte.

Mi pripominjamo: Dunaj leži v Avstriji, Budimpešta na Ogrskem Bukarešt pa v Rumuniji.

Vprašamo: Kaj imajo ta tuja mesta opraviti s sklepanjem laško-jugoslovanske trgovske pogodbe?!

Iz nas se norčuje že cel svet! Mi rečemo, da vnanji svet nima prav, ker če bi rekli, da ima prav, bi bil naš odgovorni urednik zaprt.

VESELA JUGOSLAVIJA.

Proračun za ministrstvo prosvete je urejen definitivno. Krediti za gledališča so se reducirali na skupno vsoto 13 milijonov dinarjev. Dohodki bodo znašali 6 milijonov dinarjev. Razen rednih dohodkov bodo pa tudi še posebni izredni krediti katerim se bo višina določila naknadno. — Krediti se bodo razdeljevali posameznim gledališčem po stvarni potrebi. Vsekakor bo dobilo beograjsko gledališče največji del, ker je v vojni pretrpelo mnogo škode. Uprava narodnega gledališča namerava ustanoviti igralsko šolo, potem pa razširiti operno šolo, ki bo ostala toliko časa, dokler se s posebnim kreditom ne omogoči zgraditev stalnega konservatorija. Predvideva se tudi ustanovitev novih stalnih gledališč v Splitu, Sarajevu, eventualno v Subotici ali Vršču. Za Sarajevo je določena vsota enega milijona kron. Iz te vsote se je že nakupila garderoba nekoga monakovskega gledališča. Subvencija 50.000 dinarjev za potujoča gledališča ostane neizpremenjena.

KAJ PRAVI PROTIC!

Beograd, 21. aprila. V parlamentarnih krogih se nova Protičeva brošura mnogo komentira. Med dr. pravi brošura: Težišče težko konstituantne ni v tem ali onem načrtu ustave, ki ne zadovoljuje Hrvatov ali Slovencev, temveč v silnem in težkem nesoglasju v prvih vrstah radikalne stranke, ki je dovedlo do mojzega izstopa iz stranke, ter v fakti, da se favorizira demokratska zajednica, katera je razkrajala de-

magoški element v naši državi. Posebno zadnji moment najbolj otežuje sporazum. Protič navaja potem karakteristično dejstvo, da med njim in Pašičem nikdar ni bilo resnega razgovora o ustavi in državni ureditvi, dasiravno je Protič večkrat poizkušal, da bi prišlo do tega razgovora in dasiravno v stranki vsi vedo, da se Protič izmed vseh tovarišev najbolj interesira za ustavo.

TURKI ZA USTAVO.

Beograd, 21. aprila. Klub muslimanskih poslancev iz južne Srbije je izvolil za predsednika gospoda Mehmeda Alija. Klub bo, kakor zemljoradniški, načeloma glasoval za ustavo.

Goethe je napisal globoke filozofije polno delo »Faust«. Na koncu vse filozofije pa pravi: Nach Golde drängt — An Golde hangt doch alles! — Ali po naše: Denar, sveta vladar. Koliko bodo dobili Turki iz južnih krajev za svoje glasove?

NEŠKI PROMET ZASTAJA.

LDU, Berlin, 21. Kakor poročajo listi iz zapadne Nemčije, je prvi dan nove carinske zapore zastal osebnih in blagovnih promet na več krajih. V Düsseldorfu je blagovni promet popolnoma ukinjen. V splošni zmešnjavi so bili francoski nadzorniki uradniki primorani, pustiti del nezacarinjenega blaga dalje.

Nemški promet zastaja zaradi carinske zapore. Naš promet pa brez nje.

DELAVSKI SINDIKATI.

Beograd, 21. Ker so ukinjeni delavski sindikati, je minister za socialno politiko z ozirom na korist teh sindikatov za javnost odredil, naj se vzame vprašanje sindikatov zopet v pretres. Našel se bo način, da se delavcem omogoči ustanoviti sindikate za borbe, izključno gospodarskega značaja.

Pa nači čemo načina...

PRESBIRO NE POROČA RESNICE.

LDU, Beograd, 21. Presbiro javlja iz Aten: Iz Smirne javljajo, da se med Kurdi vedno bolj širi pokret, ki je naperjen proti Kemalu paši. Posebno so zoper Kemala mesta Araša, Aindapsa in Kombe.

Francoski »Presbiro« javlja seveda, da je Kemal - paša, ki je zaveznik boljševške Rusije, nič vreden človek ali po naše rečeno: prevarni element. Ampak Orke, ki so francoski zavezniki, je pošteno pretepel, in v tem je vsa skrivnost.

PRESBIRO POROČA RESNICO.

LDU, Beograd, 21. Presbiro javlja iz Aten: Narodna banka je bila pooblaščen za izdajo bankovcev v vrednosti pol milijarde drahem.

Denar se vedno rabi. Kolikor več, toliko bolje. Zakaj ga niso naročili pet milijard ali pa deset?

MODERNA KULTURA.

Pariz, 21. apr. Pri sestanku v Lympeu bo Briand Lloyd Georgan predložil načrt, katerega so izdelali francoski izvedenci za primer, če bi Nemčija ostala v svoji pasivni resistenci.

Ta načrt vsebuje med drugim povijanje carine v prid reparacijskega računa v znesku 50 do 70 frankov za tčno premoaga, ki se izvaja iz Poruhrija. Obratovanje v nemških rudnikih bo prepuščeno nemškim rudarjem: nadzorovali pa jih bodo francoski inženirji, ki bodo izvrševali tudi razdelitev. Razen tega so predvidene olajšave za dobavo živil za prebivalce zasedene cone. Ta načrt se bo v svoji celoti izvršil pod vodstvom civilnega komisarja.

V starih časih so zmagovalci premaganu pleme odpeljali z ujetniki, z ženami in otroci vred v sužnost. Sužnje so razdelili veleposelnikom, da so jim obdelovali polja zastonj.

Danes je to drugače. Moderna francoska kultura zahteva, da se premagancu ne odvzame spomin na dom. On naj ostane doma in naj dela doma. To je lepo in človeško in francosko humano.

Ne sme pa delati za sebe, tudi ne za svojega velekapitalista, ampak za tujega velekapitalista. Za sužnja je to sicer vse eno, ampak velika tolažba bo že to za nemške delavce, da smejo delati ne za nemške »barbare«, ampak za »francosko kulturo« in za debele judovske bankirje.

In ti Francozje nam ponujajo svojo »kulturo« na vagoni!

Škandal.

Pred dvema, tremi tedni je ostala Ljubljana brez mesa. Mesarji so štrajkali, izvozniki in veleveržniki so pa vozili cele vagonne mesa in živine v Avstrijo in v Italijo.

Domačinom mesarji niso hoteli — mogoče tudi niso mogli — prodajati mesa po starih cenah. Zahtevali so od tržnega nadzorstva, naj jim dovoli prodajati meso po 40 kron kilo, in nekateri preobjesticni so rekli, da ne bodo mirovali prej, dokler meso ne bo po 100 kron kilogram.

Ni nobenega dvoma, da bi bili prišli mogočni gospodje prav blizu svojemu cilju, če jih ne bi bile nekoliko neljubo presenetile — občinske volitve!

V Ljubljani vladajoča stranka je uvidela, kakšnega pomena je ljudsko razpoloženje za izid volitev. Zato je hitro zapel telefon v Belgrad in rezultat tega zvončkanja je bila izvozna prepoved. Cene mesu so nekoliko padle in občini je obljubila baje, vsaj tako poročajo listi, neka ljubljanska firma stavi na razpolago 50-60 volov, katerih meso se bo prodajalo po ugodnejših cenah.

Nekam čudna se mora človeku za vendarle zdeti ta nenadna dobrodetnost naših živinskih mogotcev in precej neverjetna. Mnogo razumljivejša pa postane stvar, če prečitamo tiskano notico v gospodarskem delu večerajšnjega »Jutra«, ki slove:

»Kaj je z izvoznimi prepovedmi. Iz Beograda poročajo: Z ozirom na vesti »Jutra«, da je prepovedan izvoz živine in mesa je Vaš dopisnik poizvedoval na pristojnih mestih in izvedel, da je bila vest točna. Vendar je nastala prepoved iz nespornostimljenja. Italijanska vlada je pred kratkim, sklicevaje se na težkoče v carinarnah, prepovedala uvoz iz Jugoslavije, istočasno pa pričela dajati nekaterim protežiranim tvrdkam uvoznice. Tvrške, ki so si znale pridobiti vpliv pri tržaški vladi, so mogle uvažati, vsled česar se je onemogočila svobodna trgovina v prilog korupcije, ki vlada v Trstu, je morala naša vlada nastopiti. Minister po-jeprivrede g. Pucelj je odredil, da se izvoz zopet dovoli, napram pristranskemu postopanju italijanskih uradov pa bo treba drugim potom nastopiti. Stilizirana je notica izborna, to se ji mora pustiti. Nekoliko pojasnila in vprašanj moramo pa vendar dodati. »Pristojno mesto«, kjer se je »Jutrov« dopisnik informiral, je seveda minister Pucelj. Ta pravi, da je nastala prepoved »iz nespornostimljenja«. Iz kakšnega? Kdo ni bil »spoznumen«? Občinstvo ljubljansko gotovo ne, torej so bili nezadovoljni samo veleizvozniki s prepovedjo. Toda ti so si znali pomagati. »Italijanska« vlada je baje prepovedala uvoz sklicevaje se na težkoče v carinarnah, ampak »protežiranim« firmam je začela dajati uvoznice! Ta je debela!

Naše carinarne našemu izvozu gotovq niso delale težav — toliko že poznamo naše carinarne. Gre se torej le za laške. Nad temi ima pa vrhovna oblast vendar mesa lačna laška vlada, ali ne? Izgovor na laške carinarne je torej jalov, ni pa jalova trditev o »protežiranih« firmah! Vprašamo: Kdo so te firme? Pdo je veleveržnik? Odgovorjamo: Po vsi logiki so to tisti, ki so se odrekli momentanega dobička v Ljubljani, zato, da zaslužijo s »privilegiji« pri

izvozu dvakrat ali pa še večkrat toliko, kakor so sklenili žrtvovati Ljubljancanom — na korist izida občinskih volitev. Drugače si je to težko razlagati!

Slična korupcija, kakor se uganja z izvozom mesa v Italijo, se dogaja tudi z izvozom v Avstrijo. O tem poroča sinočni »Slov. Narod«:

»Iz Maribora nam poročajo: Medtem ko se iz Beograda zatrjuje, da je izvoz živine začasno ustavljen, in

ko je Ljubljana skoraj brez mesa, stoji na tukajšnji postaji dan za dnevom nad 200 vagonov zaklane in žive živine. I'ovprečno gre vsak dan okoli 60 vagonov živine čez mejo. Značilno je, da nakupujejo živino večinoma tuji kupci, dunajski in madžarski židje, po vsaki ceni, ki jo zahtevajo posestniki živine. V Avstrijo se izvažajo tudi naši najlepši konji.

Na vse te svinjarije imamo ml dva odgovora:

1. Naložite ljudem, ki izvažajo meso v inozemstvo, 99 odstotkov davka od celokupnega izkupička, in 2. Volite pri občinskih volitvah 26. im. socialne demokrate, ki bodo napravili tem lumparijam korenit konec enkrat za vselej z ustanovitvijo mestne mesarije in tržnice za živino. Odločno glasujte proti vsem meščanskim strankam!

Ko prečitata »Naprej«, ga oddajte Vašim prijateljem!

Boljševizem od zgoraj!

(Iz Celja.)

Ze zadnjic smo brali v našem glasilu, da je v Celju poverjen s stanovanjskim referentom policist z zlatim ovratnikom. — Tak človek že po svojem poklicu ne more imeti pravega socialnega čuta. Od njega lahko sliši vsak, kdor ima z njim opravka najljepše socialno politične izraze in nazore. Na primer, če je delavec pridno delal deset ali dvajset let v enem podjetju, je sedaj zaradi splošne krize izgubil pa službo, nima pa njegovemu amenuju več pravice do stanovanja. Ljudje, ki so v Celju rojeni in pristojni in vse svoje življenje delali tukaj in imajo stanovanje, katero njih prijateljem ali zetom ugaja, dobijo od stanovanjske komisije odlok, da morajo izprazniti stanovanje do tega ali tega termina ali pa marš na vaše stroške in nevarnost na na cesto. Na to slede celi kilogrami advokatskih prizivov na deželno vlado, ter, če si dohno podkovani, dobro za tebe, če si pa siromak pa boš jutri na cesti (od dež vlade končno veljavno) brez ugovora. Naša dolžnost je, da to enkrat povemo in zahtevamo, da se na tak način ne rešuje stanovanjska beda. Kar pa ne more ukreniti stanovanjski urad, to poskrbe ubogi hišni posestniki s svojim odvjetniki, ki imajo od prvega do zadnjega vse mobilizirane. Največji vpliv pa baje ima gospod doktor iz odvjetniške pisarne gospoda ministra za socialno skrb. Sodniško se obsoja in de-ložira uboge delavce, ker to buržoaziji tako ugaja.

Stanovanjska kriza drži križem roke in je večkrat vesela, da ji je sodnja prišla na pomoč in izpraznila stanovanje, da se je lahko nakazalo drugi stranki, ki je že čakal na boljše stanovanje. Pomagalo se je tako tudi ubogemu hišnemu posestniku, ker ta dobi sedaj namesto K 40.— K 100.— namejane. Delavci pa, ki so bili sodniško odpovedani in obsojeni, so brez stanovanja in morajo plačati sodniške stroške in advokata. Ker pa nimajo enarja, se jih rabi. Saj ne delaš in ti tudi ni treba stanovati in živeti, pogini! Takih in enakih slučajev imamo celo vrsto.

Kleparji v Ljubljani v boju za obstoj in za šurni delavnik.

Danes dopoldne so kleparski pomočniki v vseh obratih v Ljubljani ustavili delo. V vseh največjih podjetjih pa do najmanjšega je stavka popolna. Kleparski pomočniki, organizirani pri Osrednjem društvu kovinarjev, so vložile že 11. marca, zahtevale po povišanju plače.

Zahtevale delavcov so tako skromne, da na prvi pogled kažejo, kako zrelo pregajajo delavci položaj v industriji in obrti.

Za svoje korektno postopanje so dobili delavej od delodajalcev

post v obraz.

V celem poteku pogajanj so delavci kazali, da žele mirne poravnave. Mojstri po drugi strani niso kazali prav nikakoršnega razumevanja za pravične zahteve delavcov.

Zastopnika soc. dem. stranke v stanovanjsko komisijo nočejo imenovati, zato da delajo »demokratsko« brez kontrole. — Kadar bodo imeli vse pod streho, kar si žele in celo vrsto delavstva na cesti, takrat šele bodo imenovali po stanovanjskem zakon določenega zastopnika najemnikov, ko bo že vse »zafurano«, da nihče ne bo mogel nič več rešiti in pomagati. Ker nimamo stanovanj na razpolago in je cela vrsta družin brez njih, namerava gospod ravnatelj celjske policije eno celo občinsko hišo izprazniti (še pred volitvami), v kateri stanuje 10 strank, za policijsko uporabo. Toraj 20 velikih sob in 10 kuhinj rabi celjska policija za urade. Tam je lepo stanovanje tudi za gospoda ravnatelja, ki je vdovec in bo baje tudi rabil kakih 6 sob za se in sina. In vse to hočejo opravičiti pred bogom in pred kraljem. Ali ni to predrznost kar se vse postopa na občinske in državne stroške? V občinskem sovsetu se je reklo, da se rabi samo par stanovanj za urade in sedaj hočete celo hišo izprazniti in deset družin naj gre na cesto?

Policisti imajo že itak vsak svoje stanovanje in za urade se bodo že prostori našli, samo treba je dobre volje in se zadovoljiti z bolj skromnimi prostori. Tukaj pokazite narodu naroden čut in ne mečite slovenske družine na cesto. Zdaj se nam, da smo v nekaki okupirani državi, kjer vlada sovražna vojaška in policijska oblast in diktatura. Ti navadni civilisti pa molči, ker sicer se ti bo stanovanje rekoviriralo. Iz vsega tega je jasno razvidno, zakaj se boji Nova Doba, da bi prišla mestna občina v roke soc. demokratov in bi na račun sedaj vladajočih krogov skušali uveljaviti Marxove nauke. Mi vidimo, da se branite propustiti občinsko gospodarstvo rokam proletarijata, kar dokazuje tudi to, da se vrše volitve na delaven dan. Toda vse skupaj vam ne bo nič pomagalo. Dne 26. aprila vam bodo vsi, ki so v vas že spoznali, hrbet pokazali in bodo vrgli krogičce v celjskem mestu v prvo skrinjico ter v sako drugo figo pokazali.

Na prva pogajanja dne 25. marca mojstri sploh niso prišli, dasi so bili vabljani od strani poverjeništvu za soc. skrb. Pri drugem pogajanju dne 15. aprila so mojstri pod vtisom dokazov, katere so predložili zastopniki delavcov, izjavili, da bodo še isti dan na sestanku mojstrov priporočali delavske zahteve.

Drugi dan so pa odposlali na poverjeništvu svojega odposlanca, ki je izjavil, da sestanek mojstrov ni bil »sklepečen«. Ko so se večeraj dopoldne zastopniki delavcov in delodajalcev zopet sešli, so izjavili delodajalci, da so pripravljene delavske plače povišati za 15%, zahtevajo pa, da naj se uvede mesto

